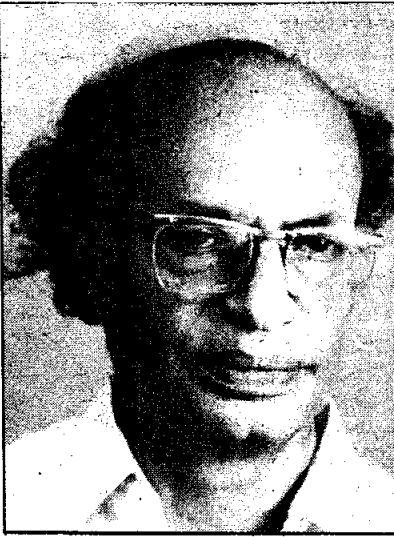

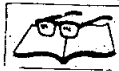

എം. കൃഷ്ണൻനായർ

സാഹിത്യവാദപഥം

ദിനക്കുറിപ്പുകൾ

9 a.m.

സാഹിത്യരചനയ്ക്കു നോബൽ സമ്മാനം നേടി യുഗോസിഫ് ബ്രോഡ്സ്കി വാഴ്ത്തിയ

യുഗോസിഫ് ബ്രോഡ്സ്കി സാഹിത്യകാരനാണ് ദാനിലോ കിഷ് (Danilo Kis 1935—1989). മഹാനായ ഈ എഴുത്തുകാരന്റെ ഒരു നോവലും ഒരു ചെറുകഥാ സമാഹാര ഗ്രന്ഥവും ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. കീഷിന്റെ ചെറുകഥകൾ—ആധ്യാത്മികമാനങ്ങൾ ഉള്ള ചെറുകഥകൾ—അന്യോന്യം അടുത്താണ്. അതു പോലെ അന്യോന്യം അടുത്താണ് നോവലാണ് Garden, Ashes എന്നത്. മനുഷ്യാസ്ത്രത്തിൽ പ്രാധാന്യമുള്ള 'ഫാദർ ഫിഗറി'ന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ അമർന്ന മകന്റെ അവസ്ഥാവിശേഷങ്ങൾ കാഴ്ചയും ബ്രൂനോ ഷുൾസും പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ഫാദർ ഫിഗറിന്റെ വിനാശാത്മകമായ ആധിപത്യമാണ് കീഷിന്റെ നോവലിലെ പ്രതിപാദ്യം. എങ്കിലും തികച്ചും മൗലികരചനയാണത്. ഒരിക്കൽ വായിച്ച ഈ നോവൽ ഇന്നും ഞാൻ വായിച്ചു തീർത്തു. മലയാള തർജ്ജ്ജ്വമ ശക്തി ചോർത്തിക്കളയുമെന്നതുകൊണ്ട് ഇംഗ്ലീഷ് തർജ്ജ്ജ്വമെന്നെ നൽകട്ടെ. കഥ പറയുന്ന ആൾ അച്ഛനെക്കുറിച്ച് എഴുതുന്നതാണ് സന്ദർഭം:— "he was in love only with the daughter, because the daughter was as warm and sweet—smelling as fresh bread; he was in love with the mother, because the mother was well developed and pliant as dough on a kneading board; he was half in love with the mother, half with the daughter (fragrant abundance); he was in love first with the mother, but then when the daughter grew up (.....) he was in love with the daughter—without, however, being unfaithful to the mother" (Page 128—Faber and Faber) അച്ഛന്റെ ഇച്ഛാശക്തിക്ക് അടിമപ്പെട്ട മകൻ—അവന്റെ ഭാവി അയാളുടെ കൈയിലാണ്. ആ പിതാവിന്റെ അനിയതാലോചനയ്ക്കെ മകൻ സഭ്യതയുടെ അതിർത്തി ലംഘിക്കാതെ ധനിച്ചിരുന്നു. കീഷിന്റെ ഈ നോവൽ യൂറോപ്പിലെ മിക്ക ഭാഷകളിലേക്കും തർജ്ജ്ജ്വമെഴുതിട്ടുണ്ട്.

ദാനിലോ കിഷ്

10. a.m. രമണമഹർഷിയും ശിഷ്യനും തമ്മിലു

ള്ള സംഭാഷണം. എത്ര ഉത്തേജകമാണത്!

ഗുരു:- നിന്നെപ്പോലെ വായിച്ചിട്ടേക്കാളാ പ്രകാശമെന്നാൽ എന്ത്?

ശിഷ്യൻ:- പകൽസമയത്തു സൂര്യൻ, രാത്രി സമയത്തു വിളക്ക്.

ഗുരു:- ആ പ്രകാശത്തെ കാണുന്ന പ്രകാശമേത്?

ശിഷ്യൻ:- കണ്ണ്.

ഗുരു:- കണ്ണിനെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന പ്രകാശമേത്?

ശിഷ്യൻ:- ധിഷണയാണ് ആ പ്രകാശം.

ഗുരു:- ധിഷണയെ അറിയുന്ന പ്രകാശമേത്?

ശിഷ്യൻ:- "ഞാൻ" എന്നത്.

ഗുരു:- അതുകൊണ്ട് നീ എല്ലാ പ്രകാശങ്ങളുടെയും സമുന്നത പ്രകാശമാണ്.

ശിഷ്യൻ:- അതേ. ഞാൻ അങ്ങനെയൊരു രമണമഹർഷിയുടെ ഇമ്മാതിരി പ്രസ്താവങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ ഇനിക്കുണ്ടായ ന്യായം തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥമായ യന്ത്ര. ആ സുപ്രധാന മുഹൂർത്തത്തിലാണ് ഞാനിപ്പോൾ.

11.15. a.m.

പേരുകൾ എഴുതുന്നതു ശരിയല്ല. രണ്ടു കലാകാരന്മാർ വന്നു. ഒരാൾ ചോദിച്ചു:- കേരളത്തിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും വച്ചിരിക്കുന്ന പ്രതിമകളെക്കുറിച്ച് എന്താണ് അഭിപ്രായം? എന്റെ മറുപടി:- പ്രതിമാനിർമ്മാണം രമണീയമായ കലയാണ്. പക്ഷേ, 'മാസ്സ്' (mass) ഉണ്ടാക്കിവെച്ചാൽ പ്രതിമയായി എന്നാണ് ചിലരുടെ വിചാരം. അവ കാണുമ്പോൾ ആഹ്ലാദമല്ല എനിക്ക്; പേടിയാണ്. കലാകാരന്മാർ കവികളിലേക്കും സാഹിത്യവാദരഹിതരായവർക്കും തിരിഞ്ഞു. ചോദ്യം:- '..... എന്ന കവിക്ക് ചില ഇമ്മേജസും കുറച്ചു വാക്കുകളും മാത്രമല്ല കൈവശമുള്ളു. സാഹിത്യവാദരഹിതരായവർ ഈ ഇരുപത്തൊന്നു വർഷമായി ഇതു നൂറു വാക്കുകളിൽ അധികം താങ്കൾ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടോ?' എന്റെ ഉത്തരം:- 'രാജാവിന്റെ മുമ്പാകെ ചുറ്റും ആയിരം ചായങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. അവയെല്ലാം അദ്ദേഹം വാരിക്കോരി കാൻവാസിൽ തേച്ചോ? അതോ മുന്നോ നാലോ ചായങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ദമയന്തിയെയും ശകുന്തളയെയും ആവിഷ്കരിച്ചോ? ചൈനീസ് ചിത്രകാരന്മാർ രണ്ടോ മൂന്നോ

വരകൾ വരച്ചാണ് സാൻറോ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്.

2. p.m.

ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നതാണ്. കണ്ണിൽ നിദ്ര
ലേശം വ്യാപിച്ചപ്പോൾ ടെലിഫോൺ ശബ്ദമുണ്ട്.
'നാശം' എന്നു പറഞ്ഞ് റിസീവർ എടുത്തു
കാതിൽ വെച്ചു. ഒരാൾ സംശയം തീർക്കാൻ
ചോദിക്കുകയാണ്: 'സാർ ഏകദേശാപ്രതം
എന്നാൽ എന്താണ്?' ഞാൻ മറുപടി നൽകി:-
'ലോകത്തുള്ള എല്ലാപ്പെണ്ണങ്ങളിലും ആസക്തി
യുണ്ടാക്കാൻ പുരുഷനെ സഹായിക്കുന്ന ഒരു
പ്രതം.'

സൂര്യോ ആർട്

മിണർകാട്ടു വിജയനെ എനിക്കു നേരിട്ടറിയാം.
എത്ര നല്ലയാളാണ് അദ്ദേഹം. വിനയമാധുര്യം,
സൗജന്യമാധുര്യം, മര്യാദമാധുര്യം ഇങ്ങനെ
എല്ലാ മാധുര്യങ്ങളുടെയും സങ്കലനമാണ് അദ്ദേ
ഹം. പക്ഷേ, ചന്ദ്രബിംബത്തിൽനിന്നു ചണ്ഡ
മാം വിഷംപോലെ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് ഈ
കഥാവൈരുദ്ധ്യം എങ്ങനെ ഉണ്ടായി? ഞാൻ
ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത് മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ
അദ്ദേഹമെഴുതിയ 'പരിണാമവാദം' എന്ന
ചെറുകഥയെയാണ്. ഒരു ജന്തുശാസ്ത്ര പ്രഫെ
സർക്കു കൊച്ചുവാലുള്ള കുഞ്ഞ് ഉണ്ടാകുന്നു.
ഭാര്യയ്ക്ക് ആ വാലു മുറിച്ചുകളയണമെന്നു
നിർബ്ബന്ധം. പ്രഫെസർ വഴങ്ങുന്നില്ല. കുഞ്ഞ്
ക്രമേണ കുറങ്ങുന്നായി മരങ്ങളിൽ ചാടിക്കളിക്കാൻ
തുടങ്ങി. വെച്ചുർ രാമൻപിള്ള നരസിംഹത്തിന്റെ
വേഷംകെട്ടി ആടുന്നതു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.
ഭയജനകമായ ആ നാരസിംഹകാരത്തിന്റെ
പിറകിൽ വെച്ചുർ രാമൻപിള്ള എന്ന നല്ല
മനുഷ്യനുണ്ടെന്ന് എനിക്കറിയാം. എങ്കിലും ആ
അറിവിനെ വിസ്തരിച്ചിരിക്കട്ടെ തള്ളിക്കളയും
വേഷത്തിന്റെ ഭയങ്കരത. അതുപോലെ വിജയ
ന്റെ ഈ കഥയിൽ ഒരാശയമുണ്ടെന്നു ഞാൻ
ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ആശയത്തെ അഗണ്യംകോടി
യിലാക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമാണ് കഥയുടെ
ബീജത്സാകാരം. ഈ രചന ആർട്ട് അല്ല,
സൂര്യോ ആർടാണ്.

★ ★ ★ ★

മരിച്ചവരെക്കുറിച്ച് എഴുതുന്നതു അപരാധമാ
ണെന്ന് എനിക്കറിയാം. എങ്കിലും എഴുതാനിരി
ക്കാൻ വയസ്സ് കാരണം നമുക്കു കുറച്ചു
സാഹിത്യകാരന്മാർ ഉള്ളു എന്നതാണ്. ഉള്ളവ
രിൽ തൊണ്ണൂറു ശതമാനവും 'മീഡിയോക്കറും'
(ഇടത്തരക്കാർ). ഈ കോളത്തിൽ എപ്പോഴും
ചില സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ പേരുകൾ ആവർ
ത്തിച്ചു വരുന്നതും അവരുടെ വൈരുദ്ധ്യത്താണ്.
പി. കേശവദേവ് ഒരു സമ്മേളനത്തിലെ പ്രഭാഷ
കൻ. ശ്രോതാക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ എൻ.വി.
കൃഷ്ണവാരീയരുമുണ്ട്. ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പിനു
ജ്ഞാനപീഠം സമ്മാനം കിട്ടിയ കാലം. കേശവ
ദേവ് പറഞ്ഞു:- "ഞാൻ എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരീ
യരുടെ കവിത വായിച്ചിട്ടില്ല. വായിച്ചിട്ടില്ല
എന്നതിനു തെളിവ് ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു
എന്നതുതന്നെ." സദസ്സ് ചിരിച്ചു. കൂടുതൽ
ചിരിച്ചത് കൃഷ്ണവാരീയർതന്നെ.

ഞാൻ ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നു

ഞാനെന്ന് കൊച്ചുകുട്ടിയാണ്. എന്റെ

വീട്ടിലെ ജീവിതം മടുത്ത ആത്മഹത്യ ചെയ്തു
കളയാമെന്നു വിചാരിച്ച് രാത്രി ഏഴുമണിയോട്
അടുപ്പിച്ച് ആലപ്പുഴ തത്തംപള്ളിയിലുള്ള
വീട്ടിൽനിന്നിറങ്ങി തോണ്ടാകുളങ്ങര അമ്പലത്തി
നടുത്തേക്കു നടന്നു. അമ്പലത്തിലേക്കു കുറച്ചു
നേരം നോക്കിനിന്നിട്ടു വലതുഭാഗത്തേക്കു തിരി
ഞ്ഞു. തെല്ലുദൂരം ചെന്നാൽ കൃഷിവകുപ്പിന്റെ
വകയായ ഒരു കുളമുണ്ട്. അതിൽ ചാടിപ്പാകാ
നായിരുന്നു എന്റെ പദ്ധതി. നടന്നു. കുളക്കരയി
ലെത്തി. നിലാവു വീണിരിക്കുന്നു. മരച്ചുവടുകളിൽ
ഇലകൾ കാററടിച്ചു മാറുമ്പോൾ നിലാവിന്റെ
നൂറുങ്ങുകൾ. ആ ഇലകൾ ചലനരഹിതങ്ങളാവു
മ്പോൾ നൂറുങ്ങുകളും ഇല്ലാതാവും. പക്ഷേ,
കുളത്തിന്റെ ഉപരിതലത്തിലെ നിലാവ് സ്ഥായി
ത്വമാർന്ന് പ്രകാശിക്കുന്നു. കാറ്റേറ്റ് ഓളങ്ങളു
ണ്ടായാലും നിലാവ് ആ ഓളങ്ങളുടെ മുകൾഭാഗ
ത്തുണ്ടാവും. കുറെനേരം അതു നോക്കിനിന്നിട്ട്
ഞാൻ തിരിച്ചു വീട്ടിലേക്കു പോന്നു. ഇന്ന് ഈ
സംഭവം ഓർമ്മിക്കാൻ ഹേതു ഒളപ്പമണ്ണയുടെ
'തിരഞ്ഞെടുപ്പ്' എന്ന കാവ്യം മാതൃഭൂമി
ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ വായിച്ചു എന്നതാണ്. ഇലത്തി
ന്റെ മുകളിലുള്ള നിലാവുപോലെ ഭാഷയുടെ
ഉപരിതലത്തിൽ വീണുകിടക്കുന്ന നിലാവുതന്നെ
യാണ് കവിത. ഒളപ്പമണ്ണയുടെ കാവ്യത്തിൽ ഭാഷ
മാത്രമേയുള്ളൂ. അതിന്റെ മുകളിൽ ചന്ദ്രികയില്ല.

മഹാഭാരതകഥ ഞാൻ കണ്ടുകഴിയവേ
മനസ്സിലുയരുന്ന ഹസ്തിനാപുരി നോക്കി
തന്നരമന വിട്ടുതിരികും ധൃതരാഷ്ട്രർ—
ക്കിന്നമേത കണ്ണുണ്ടായതെന്നു ഞാൻ

ധരിക്കുന്നു.

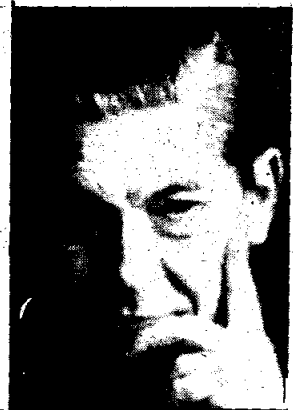
എന്നു തുടങ്ങി ആകെയുള്ള 26 വരികളും
ശൃഷ്ടിക്കുമാണ്. കൃഷിവകുപ്പിന്റെ കുളത്തിലെ
നിലാവാണ് തോന്നുന്നു എന്നെ ആത്മ
ഹത്യയിൽനിന്നു പിന്തിരിപ്പിച്ചത്. ഒളപ്പമണ്ണയുടെ
രചനയിൽ കവിതയുടെ നിലാവില്ല. അതുകൊണ്ട്
എനിക്ക് അതിൽച്ചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്യാം.

★ ★ ★ ★

സിംഹങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇണചേരുമ്പോൾ സിംഹ
ത്തിനും സിംഹിക്കുമറിയാം ഇനിക്കാൻ പോകുന്ന
തു സിംഹക്കുട്ടിയായിരിക്കുമെന്ന്. വള്ളത്തോൾ
ഭാഷയുമായി അഭിരമിക്കുമ്പോൾ ഇനിക്കുന്നത്
കവിതയായിരിക്കുമെന്ന്. വള്ളത്തോളിനും ഭാഷ
യ്ക്കും അറിയാം. മുങ്ങുകൾ ഇണചേരുമ്പോൾ
ഇനനംകൊള്ളുന്നത് കുമ്പിളായിരിക്കുമെന്ന് അവ
വിചാരിക്കുമെങ്കിലും കുമ്പിളിതന്നെ ഉണ്ടാകുമോ?

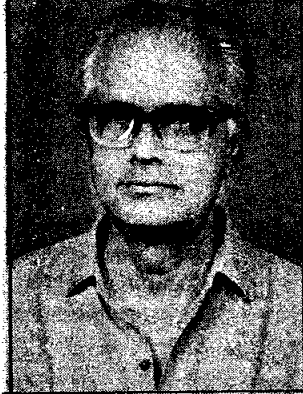
ചോദ്യം, ഉത്തരം

"ഏറ്റവും സുഖപ്രദമായ നിമിഷമേത്?"
"ലൗഡ്സ്പീക്കർ ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു
മ്പോൾ ഒരു ഗർജ്ജനത്തിനുശേഷം അടുത്ത
ഗർജ്ജനം തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപുള്ള നിശ്ശബ്ദ
തയുടെ നിമിഷം."
"മുരിങ്ങയിലത്തോരൻ ഇഷ്ടമാണോ?"
"വലിയ ഇഷ്ടം. പക്ഷേ, അതിൽ ഉച്ച
കോരിയൊഴിക്കുന്ന വേലക്കാരെ ഇഷ്ടമല്ല."
"നിങ്ങൾ ഏറ്റവും വെറുക്കുന്നതെന്ത്?"
"വ്യാധാമത്തിന്റെ പേരിൽ കാണിക്കുന്ന
ഗോഷ്ടികൾ. കൈകൾ മുൻപോട്ടാക്കിക്കൊണ്ട്

ഒർറൂർ കൊയ്സ്റ്റലർ

സിംഹങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇ
ണചേരുമ്പോൾ സിംഹ
ത്തിനും സിംഹിക്കുമറിയാം
ഇനിക്കാൻ പോകുന്നതു
സിംഹക്കുട്ടിയായിരിക്കു
മെന്ന്. വള്ളത്തോൾ ഭാഷ
യുമായി അഭിരമിക്കുമ്പോൾ
ഇനിക്കുന്നത് കവിതയാ
യിരിക്കുമെന്ന് വള്ളത്തോ
ളിനും ഭാഷയ്ക്കും അറിയാം.
മുങ്ങുകൾ ഇണചേരുമ്പോൾ
ഇനനം കൊള്ളുന്നത്
കുമ്പിളായിരിക്കുമെന്ന്
അവ വിചാരിക്കുമെങ്കിലും
കുമ്പിളി തന്നെ ഉണ്ടാ
കുമോ?

ബി. മാധവമേനോൻ

പെട്ടെന്ന് ഇതിക്കുക. ചാടിയെഴുന്നേൽക്കുക, കസർത്തെടുക്കുക. ചന്തികുലുക്കിക്കൊണ്ട് റോഡിലൂടെ ഓടുക, പുതുപ്പള്ളി പകുതി ഭിത്തിയിൽ മലർന്നുകിടന്നു തലയും കാലുകളും ഓരോ വശവും തറയിൽ തൊടുവിക്കുക, എന്നിട്ട് വളഞ്ഞ് എഴുന്നേൽക്കുക. പിന്നെയും അതുപോലെ കിടക്കുക. ഈ കാഴ്ചകൾ എനിക്ക് അസഹനീയങ്ങളാണ്."

"നിങ്ങൾ വ്യാധിമോചനം ചെയ്യാനുണ്ടോ?" (ചോദ്യം സന്തോ)

"ഇല്ല. ഇന്നുവരെ ഇല്ല. കാലത്തെഴുന്നേറ്റ് വൈകുന്നേരംവരെ ചാതുകസേരയിലിരുന്ന് എഴുതും. വായിക്കും. സൂചകേടു വരുമെന്നു പലരും പറയാറുണ്ട്. ഈ ജീവിതാന്തമയംവരെ ഒന്നും വന്നിട്ടില്ല. മരിക്കുന്നതുവരെ വ്യാധിമോചനം ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശ്യമില്ല. നമ്മൾ കുറച്ചുരോഗിയായതിനാലാണ് ഇവിടെ വരുന്നത്. കുറെക്കാലം ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അത്രേയുള്ളൂ. വ്യാധിമോചനം ചെയ്ത് ആരോഗ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കാമെന്നത് വ്യാധിമോചനമാണ്."

"പ്രേമത്തിൽ വീണാൽ?"

"കുതിരയെപ്പോലെ ഓടിയിരുന്നവൻ കഴുതയെപ്പോലെ ഓടും. സിംഹത്തെപ്പോലെ ഗൗരവമുള്ളവൻ ഊളനെപ്പോലെ കാതരതയുള്ളവനാകും."

"നിങ്ങളെ ഇയിലിലാക്കിയാൽ?"

"അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നവനോടു ഞാൻ നന്ദിയുള്ളവനായിരിക്കും. ഈ ലോകത്ത് ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നതിനെക്കാൾ എത്രയോ മെച്ചമാണ് കാരാഗൃഹത്തിലെ വാസം."

"വ്യർദ്ധൻ ചെറുപ്പക്കാരനാവുന്നത് എപ്പോൾ?"

"സുന്ദരിയായ ചെറുപ്പക്കുട്ടിയെ കടന്നുപിടിച്ചു ഓടിക്കൊണ്ടു പോകുന്നവനെപ്പോലെ. അവളെ സ്വീകരിച്ചാൽ പിന്നെയും അഞ്ചുവയസ്സ് ആ വ്യാധിമോചനവയസ്സിൽനിന്നു കുറയും. അവൾ എഴുന്നേറ്റു പോകുമ്പോൾ തനിക്ക് എൺപതുവയസ്സായിരുന്നു അയാൾക്കു തോന്നും."

ബി. മാധവമേനോൻ

ദ്രിശ്യത്തകാലത്ത് എന്റെ ഗുരുനാഥനായ നാലാങ്കൽ കൃഷ്ണപിള്ളസ്റ്റാറ്റിനെ ഞാൻ കണ്ടു. പലരും സംസാരിച്ച കൂട്ടത്തിൽ സാർ ബി. മാധവമേനോനെക്കുറിച്ചും പറഞ്ഞു. ഗുരുനാഥനോടു സന്ദർശനം ബഹുമാനവുമുള്ള ശിഷ്യനാണ് മാധവമേനോനെന്ന് നാലാങ്കൽസ്റ്റാറ്റ് പറഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്കു സന്തോഷം തോന്നി. കാരണം അദ്ദേഹം എന്റെയും സുഹൃത്താണ് എന്നതാണ്. ഞങ്ങൾ വടക്കൻ പറവൂർ സ്കൂളിൽ ഒരുമിച്ചു പഠിച്ചു. ഒരു ക്ലാസ്സാണെങ്കിലും രണ്ടു ഡിവിഷൻ. സ്കൂളിലെ ഏറ്റവും ബുദ്ധിമാനായ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു മാധവമേനോൻ. പെൺ കുട്ടികൾക്കു നിദ്രാഭംഗമുണ്ടാവുന്ന സൗന്ദര്യവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ട് ഇന്ത്യൻ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് സർവീസിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥനായി. സമൂഹതപദവിയെത്തുകയും ചെയ്തു. പതിനാലു വയസ്സുള്ള കാലത്ത് ചെറുകഥയെഴുതിത്തുടങ്ങിയ മാധവമേനോൻ ഇന്നും അതെഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മാധവമേനോൻ കഥകളെക്കുറിച്ചുള്ള എന്റെ വിമർശനം ശരിയല്ലെന്നു നാലാങ്കൽസ്റ്റാറ്റ്

പറഞ്ഞപ്പോൾ ഇതും നല്ല മനഃശാസ്ത്രക്കുറിപ്പ് അങ്ങനെയൊക്കെ എഴുതുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു സാർ ധ്വനിപ്പിക്കുംപോലെ തോന്നി. സാഹിത്യവാരഫലത്തിൽ വ്യക്തിസ്നേഹമോ വ്യക്തിശത്രുതയോ നോക്കതെയാണ് ഞാൻ എഴുതാനുള്ളതെന്നു സാറിനോടു പറയാനും പോയില്ല. ആരീതിയിൽ എഴുതുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് ഈ കോളം 21 വർഷമായി നിലനിൽക്കുന്നത്.

ഇനി മാധവമേനോൻ കലാകൗമുദിയിൽ എഴുതിയ 'ചന്ദ്രനത്തിരികൾ' എന്ന ചെറുകഥയിലേക്കു നമുക്കു തിരിയാം. ഒരു കണ്ണിന്റെ കാഴ്ച നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ മററു കണ്ണിന്റെ കാഴ്ചയ്ക്കുള്ള ശക്തികൂടും. ഒരവയവം നഷ്ടമായാൽ മററവയവങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ട അവയവത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കും. നാലിന്ദ്രിയങ്ങളുടെയും ശക്തിയില്ലാത്തതായാൽ അഞ്ചാമത്തെ ഇന്ദ്രിയം ഇല്ലാത്തതായ ശക്തി ആവഹിക്കും. ഇതു സാധാരണമായ നിയമമാണ്. അന്ധനായ ഒരുത്തൻ കാഴ്ചയുള്ളവനെക്കാൾ പ്രഗല്ഭമായി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനെ ചിത്രീകരിക്കുകയാണ് കഥാകാരൻ. ഹൃദയമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥ പറയുന്ന രീതി. സംഭവങ്ങൾ ഹൃദയത്തെ സ്പർശിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ഇതൊക്കെ ജേണലിസത്തിലുമുണ്ട്. ജേണലിസത്തെയും സാഹിത്യരചനയെയും വേർതിരിക്കുന്നത് സാഹിത്യരചനയിൽ എപ്പോഴും ഒരു 'വിഷൻ' (vision) ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നതാണ്. അതു മാധവമേനോന്റെ ഇക്കഥയിൽ ഉണ്ടെന്നു പറയാൻ വയ്യ.

ടെലിവിഷൻസെറാ സങ്കീർണ്ണമായ ഉപകരണമാണ്. പക്ഷേ, മുന്നൂറുവയസ്സായ കുഞ്ഞിനും അതിന്റെ കട്ടതിരിച്ച് അതു പ്രവർത്തിപ്പിക്കാം. കാരോടിക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥൻ. എഞ്ചിൻ പ്രവർത്തിക്കതെയായാൽ അയാൾക്കു അതു നന്നാക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. വർഷപ്പോലിൽനിന്ന് ആളു വരണം. അതുപോലെ ജീവിതത്തിന്റെ ബാഹ്യതലങ്ങളൊക്കെ മാധവമേനോനു വശമാണ്. നോബ് തിരിക്കാൻ, കാറ്റ് സ്റ്റാർട്ട് ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിനറിയാം. ഉള്ളിലെ സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം അജ്ഞനാണ്. സാഹിത്യത്തിന്റെ ആന്തരതലത്തിന്റെ സ്വഭാവംകൂടി അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിയെങ്കിൽ!

★ ★ ★ ★

കാലം കഴിയുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ കഥാകാരന്മാരെല്ലാം വിസ്മരിക്കപ്പെടും. ഇപ്പോൾത്തന്നെ കേശവപ്പടവും പൊറോക്കാട്ടും വിസ്മരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നാസർ, ഫറൂക്ക് രാജാവിനെ സിമാന്ദ്രേഷ്ടനാക്കിയപ്പോൾ ഫറൂക്ക് പറഞ്ഞതാണ് എനിക്കാർത്ഥം വരുമ്പത്ത്. "ഒരു ദിവസം അഞ്ചുരാജാക്കന്മാർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരിക്കൂ. ആട്ടന്തൻ, ഇസ്ഫീസ്, ഡയമണ്ട്, കളാവർ. പിന്നെ ഇംഗ്ലണ്ടിലെ രാജാവും."

സമീകരണം

ഒരു technocratic system—ഇതിനു നമ്മളെല്ലാവരും വിധേയരായിക്കഴിഞ്ഞുവെന്ന് പല ചിന്തകന്മാരും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലുള്ള കമ്പനികൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന സിഗ്നറ്റ് വിദേശത്തു

നീക്കിക്കുന്ന ഏതു സിംഹാസ്ത്രം തുല്യമാണ്. ഒരയിൽവേ കോച്ചുകൾ, മോട്ടോർ കാറുകൾ, റെയ്സർ ബ്ലൈഡുകൾ ഇവ നിർമ്മിക്കുന്ന രീതികൾ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും സദൃശങ്ങളാണെന്നു അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. വിദേശനിർമ്മിതങ്ങളായ വസ്തുക്കൾക്കു ഭംഗിയും ഉറപ്പും കൂടുതലാണെന്നു ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടേക്കാം. അതു ശരിയാണെങ്കിൽ വളരെ വൈകാതെ നമ്മളും ആ ഭംഗിയും ഉറപ്പും കൈവരുത്തും. ഇങ്ങനെ നേരത്തേ പറഞ്ഞ technocratic system സരീകരണം ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. സാഹിത്യവും ഇന്നു ചിലരുടെ കൈയിൽ ടെക്നോക്രസിയാണിരിക്കുന്നത്. സാങ്കേതികവിദ്യയ്ക്കു കൈയെടുപ്പും എഞ്ചിനീയറിംഗ് മാതൃകയും കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളെ അവലംബിച്ച് വൈയവസായിക വിഭവങ്ങളെയും സാമൂഹികഘടനകളെയും നിർമ്മിക്കുന്നതാണ് ടെക്നോക്രസി. അതു വിജയം വരിക്കുമ്പോൾ സത്യം ഗജഹസ്തം ചെയ്യപ്പെടും. മെക്കാനിസത്തിന് പ്രാധാന്യം വരും. അസത്യം പ്രാധാന്യമാർജ്ജിക്കും. മേഘനാദൻ ദേശാഭിമാനി വരികയിലേഴുതിയ "കുടുംബചരിത്രങ്ങൾ" എന്ന കഥ വായിച്ചാൽ ഈ മെക്കാനിസത്തിന്റെ കൃത്സിൽതാമസം സാഹിത്യത്തിൽ സംഭവിക്കുന്നത് എങ്ങനെയാണെന്നു സ്പഷ്ടമാകും. ഓഫീസിലെ ഉന്നതനായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെയും പാവപ്പെട്ട ശിപായിയുടെയും ഒരുദിവസത്തെ ജീവിതം സമാന്തരമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്ന കഥാകാരൻ ലൗകികസത്യത്തെ അതേരീതിയിൽ കാണിച്ചു തരുന്നുവെന്നു ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ലൗകികസത്യത്തിന് അതീതമായ കലയുടെ സത്യം അതിലില്ല. തികച്ചും യാദൃച്ഛികസദാവമാർന്നതാണ് ഇക്കഥ. ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളായ ചെറു കഥകൾ വായിക്കുമ്പോൾ പത്തിക്കെട്ടിൽ തീ പിടിക്കുന്നതുപോലെ ഒരനുഭവം സഹ്യഭയനുണ്ടാകും. മേഘനാദന്റെ കഥ രസം വാർന്നുപോയ കരിമ്പിൻചണ്ടി ചവയ്ക്കുന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നു. എന്റെ വീട്ടിൽ യന്ത്രങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. റിസർവ്വാച്ച്, ഇസ്മിർപ്പെട്ടി, റേഡിയോസെറർ, ടെലിവിഷൻസെറർ, ഫ്രിജ്ജ്, സാഹിത്യത്തിലും എനിക്കു യന്ത്രം വേണ്ട. ദേശാഭിമാനി വരികയിൽ അതു തീരെ വേണ്ട.

★ ★ ★ ★

ഹംഗറിയിൽ ജനിച്ച ബ്രിട്ടീഷ് നോവലിസ്റ്റ് ഒർസ്കോ കോയ്സ്റ്റ്ലർ എഴുതിയ Darkness at Noon സാഹിത്യസൃഷ്ടിയല്ല. എന്നാൽ ഡിക്കിൻസിന്റെ Great Expectation ഉത്കൃഷ്ടമായ സാഹിത്യസൃഷ്ടിയാണ്. ആദ്യത്തേതിൽ മെക്കാനിസം രണ്ടാമത്തേതിൽ സർഗ്ഗാത്മകത.

നിരീക്ഷണങ്ങൾ

(1) തത്ത്വചിന്തകനായ സാത്തായാനയുടെ പുസ്തകങ്ങൾ രസപ്രദങ്ങളാണ്. സാമാന്യജീവിതത്തോടു ബന്ധപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹം പ്രാധാന്യമുള്ള ചിന്തകൾ പ്രതിപാദിക്കാറുണ്ട്. എനിക്കിഷ്ടം തോന്നിയ ഒരുഭാഗം: "സാധാരണക്കാരന്റെ തത്ത്വചിന്ത ആഫ്ളാദം നല്കാത്ത വ്യക്തമായ ഭാര്യയാണ്. എങ്കിലും അവളെക്കൂടാതെ അയാൾക്കു ജീവിക്കാനാവുകയില്ല. അവളുടെ

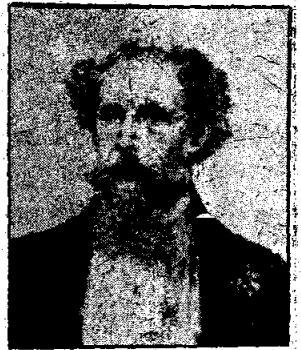
സദാവത്തെക്കുറിച്ച് അന്യർ കുറും പറഞ്ഞാൽ അയാൾ പ്രതിഷേധിക്കും." തത്ത്വചിന്തയുടെ കാര്യം പോകട്ടെ. വാർദ്ധക്യത്തിലെത്തേണ്ടതില്ല ഭാര്യ. മധ്യവയസ്കയായിരുന്നാൽ മതി. അവളെ സ്നേഹിച്ച് ആരുടെയെങ്കിലും ദോഷാരോപണമുണ്ടായാൽ ഭർത്താവ് വെട്ടുകത്തിയെടുത്തു കൊണ്ട് ആ ആരോപണം നടത്തുന്നവന്റെ നേർക്കു ചാടും. ഭാര്യയോടുള്ള സ്നേഹമാണതിനു കാരണമെന്ന് ആരും തെറ്റിദ്ധരിക്കാതിരുന്നാൽ മതി.

2. 'സൺഡേ' വീക്ക്ലിയുടെ എഡിറ്ററായ വീർ സങ്വിയുടെ സഹധർമ്മിണിയും ബോംബെയിലെ രാജകീയമായ സമോവർ റെസ്റ്ററന്റിന്റെ ഉടമസ്ഥയായ ഉഷാഖനയുടെ മകളുമായ മാളവിക വലിയ കവയിത്രിയാണെന്ന് സൊസൈറ്റി മാസികയിൽനിന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. എമിലി ഡിക്കിൻസൻ എന്ന കവയിത്രിക്ക് സദൃശയാണ് അവരെന്ന് ഡൊം മൊറൈസ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടുപോലും. മാളവികയുടെ മൂന്നു കാവ്യങ്ങൾ മാസികയിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

An evil seed takes root
Digs in, plunders skin, flesh, bone
Heart
Buys a rocking chair, leases
To rock itself in your gut.
എമിലി ഡിക്കിൻസൻ മരണത്തെക്കുറിച്ച് ഏറെ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഏതാനും വരികൾ കേൾക്കുക:-
Because I could not stop for Death
He kindly stopped for me--
The carriage held but just Ourselves
And Immortality.

ജീവിതം സുഖസന്ദായകമായതുകൊണ്ട് മരണത്തിനുവേണ്ടി വണ്ടി നിറുത്താൻ കവിക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ, മരണം ദയാശീലനാണ്. ആ കാരുണ്യം കണ്ട് അദ്ദേഹം തന്നോടൊരുമിച്ച് പോന്നുകൊള്ളട്ടെ എന്നു കവി തീരുമാനിച്ചു. ഇപ്പോൾ വണ്ടിയിൽ അവർ മാത്രം. മുന്നാമത് ശാശ്വതത്വവും. എത്ര അനായാസമായിട്ടാണ് എമിലി മരണത്തെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതെന്നു നോക്കുക. ഈ കാവ്യവും ഇതേ രീതിയിലുള്ള മറ്റനേകം കാവ്യങ്ങളും എഴുതിയ എമിലിയോടാണ് സൺഡേ എഡിറ്ററുടെ ഭാര്യയെ ഡൊം മൊറൈസ് ഉപമിക്കുന്നത്. കോൺവെൻറ് വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്ന കൊച്ചുപെൺപിള്ളർ തങ്ങളെഴുതിയ ഇംഗ്ലീഷ് കവിതകൾ എന്നെ കൊണ്ടുവന്നു കാണിക്കാറുണ്ട്. അവയുടെ സമീപത്തുപോലും വരില്ല മാളവികയുടെ രചനകൾ. പിന്നെ ഒരുകാലത്ത് ആ പെൺകുട്ടികൾ പത്രാധിപന്മാരുടെ എഴാമെടങ്ങൾ ആവുമ്പോൾ വേറെ ചില ഡൊം മൊറൈസുകൾ അവരെ ഷെയ്ക്സ്പിയറിന് സദൃശരാക്കിക്കൊള്ളും.

3. വീണ്ടും സാത്തായാനയെക്കുറിച്ച് എഴുതാൻ എനിക്കു കൗതുകം. 'പ്രതീക്ഷിച്ചതു ആഫ്ളാദത്താൽ വിടുന്നമാക്കപ്പെടുന്നതാണ്' സൗന്ദര്യമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പ്രതീക്ഷിച്ചത് കാണാതാവുമ്പോൾ അതിനെ വൈരുദ്ധ്യമായി നമ്മൾ കരുതുകയാണ്. അടുത്ത വീട്ടിലെ ടെലിവിഷൻ സെററിന്റെ ഭംഗിയെക്കുറിച്ചു നമുക്കു ബോധമുണ്ട്. നമ്മൾ വീട്ടിൽ ഒരു ടി.വി സെറർ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വയ്ക്കുമ്പോൾ അടുത്ത

ഡിക്കിൻസൻ

"എറ്റവും സുഖപ്രദമായ നിമിഷമേത്?"
"ലൗഡ് സ് പിക്കർ ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഗർജ്ജനത്തിനുശേഷം അടുത്ത ഗർജ്ജനം തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപുള്ള നിശ്ശബ്ദതയുടെ നിമിഷം."

ജീവത്തിന്റെ മുകളിലുള്ള നിലാവുപോലെ ഭാഷയുടെ ഉപരിതലത്തിൽ വീണുകിടക്കുന്ന നിലാവു തന്നെയാണ് കവിത.

വീട്ടിലെ സെററിന്റെ രാമണീയകം അതിനില്ക്കുന്നു ഗ്രഹിക്കുന്നു. -സൗന്ദര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രതീക്ഷ വൈരുദ്ധ്യപ്രതീതിക്കു ഹേതുവായിട്ട് 'തുന്നു. ഡിഷിൻസിന്റെ' കവിതാസൗന്ദര്യം 'കണ്ട് മതിമറന്ന ഞാൻ അതിനോടു ചേർന്ന പ്രതീക്ഷയാൽ മാളവികയുടെ കവിതയെ നോക്കുന്നു. അപ്പോൾ വൈരുദ്ധ്യപ്രതീതി. 'മേഘസന്ദേശം' വായിച്ചവർക്കു 'മയൂരസന്ദേശം' വിരുപം.

4. സാന്തായനയുടെ ഈ മതം അത്രകണ്ടു ശരിയോ? 'ശാകുന്തളം' സുന്ദരം, 'ഉത്തരമാചരിതം' ശാകുന്തളത്തോളം സുന്ദരമല്ലെങ്കിലും സുന്ദരതെന്നാണ്. ഇതിന് എന്തു സമാധാനം നല്കും? ഈ സംശയത്തിനും സൗന്ദര്യശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ സമാധാനം നല്കിയിട്ടുണ്ട് പണ്ടുതന്നെ. ഓരോ വസ്തുവിനും അതിന്റേതായ സത്തയുണ്ട്. ആ സത്തയ്ക്ക് അതിന്റെ ബാഹ്യരൂപം ഒത്തിരുന്നാൽ അതു സുന്ദരം. തിരുവനന്തപുരത്തെ മൃഗസിയം (കെട്ടിടമാണ് ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്) മനോഹരമാണ്. ഹേതു അതിന്റെ സത്തയ്ക്കു യോജിച്ച രൂപം അതിനുണ്ട് എന്നതാണ്. എന്നാൽ ടാഗോർ സെൻറിനറി ഹാൾ വിരുപം. കാരണം അതിന്റെ സത്തയ്ക്കും രൂപത്തിനും യോജിപ്പില്ല. മാളവികയുടെ കാവ്യത്തിനു വൈരുദ്ധ്യം വന്നതിന്റെ കാരണവും മറ്റൊന്നല്ല.

ഏകാന്തത

പ്രമുഖൈശ്വര്യകാരൻ മോപസാങ്ങിന്റെ ആ ഗ്രഹം ഒരുസുന്ദരിയുടെ മടിയിൽ തലവച്ചു കിടന്നു മരിക്കണമെന്നായിരുന്നു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ആക്സൽ മുന്തേയോടു (Munthe) പറഞ്ഞതായി മുന്തേയുടെ 'സാൻ മിക്കേലിയുടെ കഥ' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ വായിച്ച ഓർമ്മയുണ്ടെനിക്ക്. ഐൻസ്റ്റൈന്റെ അഭിലാഷം വീണ്ടുമൊരു ജന്മമുണ്ടെങ്കിൽ ശാസ്ത്രജ്ഞനായി ജനിക്കാൻ ഇടവരരുതേ എന്നായിരുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ആശ ചങ്ങമ്പുഴയായിത്തന്നെ വീണ്ടും ജനിക്കണമെന്നായിരുന്നു. (എന്നോടു പറഞ്ഞത്) മരിക്കുന്നതിനു തൊട്ടുമുമ്പ് സോക്രട്ടീസ് അറിയിച്ചത് ഇങ്ങനെ:-

"Crito, I owe a cock to Asclepius; will you remember to pay the debt?"

ഇവിടെപ്പറഞ്ഞതിനോടു. ബന്ധമില്ലെങ്കിലും അന്നു കരേണിയിൽ ലെവിന്റെ മരണം ടോൾസ്റ്റോയ് വർണ്ണിക്കുന്നത് ഓർമ്മയിലെത്തുന്നു. പുസ്തകം ഒന്നെടുത്തുകൊള്ളട്ടെ. അഞ്ചുമിനിറ്റ് കഴിഞ്ഞ് വീണ്ടും എഴുതാം കഴിഞ്ഞു. ഇനി വായിക്കുക.

"He is gone" said the priest, said the priest, and made to move away; but suddenly there was a faint stir in the clammy moustaches of the dying man, and from the depths of his chest came the words, sharp and distinct in the stillness.

"Not quite... soon."

A moment later the face brightened, a smile appeared under the moustaches, and the women who had gathered round began carefully laying out the corpse." ഇതാണ് മഹദ്യമം. ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കേ ഇത് ഇങ്ങനെ

വർണ്ണിക്കാനാവൂ. ഇതുപോലെ മരിക്കാനായി നില്പാനായ എന്റെ അഭിലാഷം.

ബൈബിളിലെ Book of Job ഞാൻ കൂടക്കൂടെ വായിക്കാനുണ്ട്. ജീവിതത്തിന്റെ യാതനകൾ മുഴുവനും അതെഴുതിയ മഹാകവി വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജോബ് പറയുന്നതു കേട്ടാലും:-

I am a stranger to those who
knew me
my relatives and friends are
gone
.....
My wife can't stand the smell
of my breath
and my own brothers won't come
near me
Children despise me and
laugh when they see me
My closest friends look at me
with disgust;
those I loved most have
turned against me.

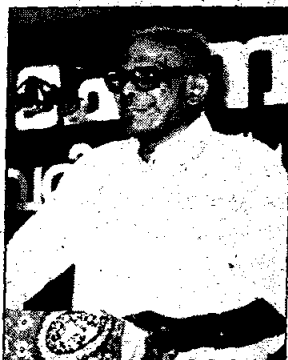
(Pages 518, 519. Good News Bible)

ലോകാധിപതിയായിരിക്കാം, പ്രധാന മന്ത്രിയായിരിക്കാം, രാഷ്ട്രാന്തരീയ പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ച ശാസ്ത്രജ്ഞനോ ഡോക്ടറോ ആയിരിക്കാം. ആരായാലും ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും അന്ത്യം ഇങ്ങനെയായിരിക്കും. ഈ വരികൾ എഴുതിയ മഹാകവിയുടെ മുൻപിൽ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. സത്യത്തിൽ സത്യം ആയതു പറഞ്ഞാൽ നമസ്കരിക്കാതിരിക്കുന്നതെങ്ങനെ? ഇത്രയും എനിക്ക് എഴുതാൻ തോന്നിയത് ദീപിക ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ വിനായക് നിർമ്മൽ എഴുതിയ 'ഒരുവട്ടംകൂടി' എന്ന ചെറുകഥ വായിച്ചതിനാലാണ്. ഒരുധ്വപകന്റെ ദുരന്തമാണ് അതിന്റെ വിഷയം. അയാൾ അന്നുതന്നെ പഠിപ്പിച്ച് വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനാക്കി. അന്നു ജ്ഞാപിയുടെ കല്യാണം നടത്തി. സംസ്കാരം പകർന്നുകൊടുത്തു വിദ്യാർത്ഥികളെ ഉയർത്തി. ബന്ധുക്കളെ ഉയർത്താനുള്ള വ്യഗ്രതയിൽ വിവാഹം കഴിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ ഒറ്റയ്ക്കായി. വ്യക്തികൾ ആ മനുഷ്യനെ നിന്ദിക്കുന്നു. വ്യക്തികൾ അടങ്ങിയ സമുദായം അയാളെ ബഹിഷ്കരിക്കുന്നു. ബാഹ്യമായ ഏകാന്തത, ആന്തരമായ ഏകാന്തത. ഇവയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ, പെൻഷൻപറിയ അയാൾ കുട്ടികളാരുമില്ലാത്ത ക്ലാസ്സിൽ കയറിനില്ക്കുന്നു. ബഞ്ചു കളിലൊക്കെ കുട്ടികൾ ഇരിക്കുന്നതായി അയാൾക്കു മതിവിഭ്രമം. ഇക്കഥ എനിക്കിഷ്ടപ്പെട്ടത് എന്റെ ജീവിതാസ്തമയത്തിലെ ഏകാന്തതയോടു ബന്ധമുള്ളതുകൊണ്ടാണോ? അതോ കലാത്മകതയാലോ? ഇവിടെ മുഖ്യനിർണ്ണയത്തിന് എനിക്കു ശക്തിയില്ല.

ഹരീന്ദ്രനാഥ്

ചതോപാദ്യായ

ഞാൻ ഹരീന്ദ്രനാഥ് ചതോപാദ്യായയെ രണ്ടുതവണ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ആദ്യം കണ്ടത് ആലപ്പുഴ സനാതന ധർമ്മവിദ്യാലയത്തിലെ ആനിബസന്റ് ഹാളിൽവെച്ച്. ഹെഡ്മാസ്റ്റർ മഞ്ചേരി രാമകൃഷ്ണ അയ്യരുടെ ആധ്യക്ഷ്യ

മുഖ്യമന്ത്രി

തിൽ അദ്ദേഹം പ്രസംഗിക്കുകയായിരുന്നു. പ്രഭാഷണത്തിന്റെ ഒരംശം മാത്രമേ എനിക്കു മനസ്സിലായുള്ളൂ. കുറെക്കൂടി ഗ്രഹിക്കാമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആകൃതിസൗഭാഗ്യം അതിനു തടസ്സം സൃഷ്ടിച്ചു. ആ സൗന്ദര്യം നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഞാൻ പ്രഭാഷണം വേണ്ട പോലെ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. മഞ്ചേരിസ്റ്റാൻ എന്തോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെവിയിൽ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഹരീന്ദ്രനാഥ് ചിരിച്ചത് എന്റെ മനക്കണ്ണുകൊണ്ട് ഞാനിപ്പോഴും കാണുന്നു. രണ്ടാമതു കണ്ടത് തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ച്. ആകൃതിസൗഭാഗ്യം തീരെ യില്ല. ശരീരം സ്പന്ദിച്ചുപോയി. സുന്ദരിയായ ഒരു യുവതിയോടൊരുമിച്ച് അദ്ദേഹം Curd Seller ആയി അഭിനയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗാനവും സുന്ദരിയുടെ നൃത്തവും ഹൃദയഹാരി കളായിരുന്നു. ഞാൻ ഹരീന്ദ്രനാഥിന്റെ കാവ്യങ്ങൾ കൂടാതെ Five Plays എന്ന പുസ്തകവും വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. Window എന്ന നാടകം ഓർമ്മയിൽത്തന്നെയുണ്ട്. തൊഴിലാളികളുടെ വസതികളിലെ കണ്ണാടിജനലുകളിൽ സർക്കാർ കീല് അടിച്ചിരിക്കുന്നു. സൂര്യപകാശത്തിനു ഏർപ്പെടുത്തിയ കരം അവർ കൊടുക്കാത്തതിന് അങ്ങനെ

യാണ് ശിക്ഷ ന്കിയത്. തൊഴിലാളികൾ ഒരുമിച്ചുചേർന്ന് കണ്ണാടിപ്പാളികൾ ഇടിച്ചുപൊട്ടിക്കുമ്പോൾ ഇളം ചുവപ്പാർന്ന സൂര്യപ്രകാശം അവരുടെ വീടുകളിലേക്കു കടന്നുവരുന്നു. ഇന്ന് വിപ്ലവകാരിയാകാൻ പ്രയാസമില്ല. പ്രയാസമുള്ള കാലത്ത് വിപ്ലവാത്മകമായ സാഹിത്യ സൃഷ്ടികൾ ഭാരതീയർക്കു നല്കിയ മഹാനായിരുന്നു. ഹരീന്ദ്രനാഥ്. ആ പ്രതിഭാശാലിയെ സ്മരിക്കുന്നത് സത്യത്തെയും സൗന്ദര്യത്തെയും ആദരിക്കലാണെന്നു വൈക്കോ ചന്ദ്രശേഖരൻ നായർ പറയുന്നു (കുങ്കുമം). അതു സത്യംതന്നെ.

പുരുഷൻ വീട്ടിന്റെ വരാന്തയിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ സൗന്ദര്യമുള്ള ചെറുപ്പക്കാരി റോഡിലൂടെ പോയാൽ അയാൾ നാലുപാടും നോക്കും ഭാര്യ അടുത്തുണ്ടോ എന്ന്. ഉണ്ടെങ്കിൽ സുന്ദരിയെ നോക്കുകയില്ല. നേരേമറിപ്പാണ് സാഹിത്യസാദനത്തിൽ ഞാൻ. മലയാള ചെറുകഥാസമാഹാരം അടുത്തുകിടന്നാലും ഞാൻ അതിനെ ദൂരെത്തള്ളി ഇംഗ്ലീഷ് കഥാസമാഹാരം റെകയിലെടുക്കും.

നമുക്കു കുറച്ചു സാഹിത്യ കാരന്മാരെ ഉള്ളൂ... ഉള്ള വരിൽ തൊണ്ണൂറുശതമാനവും 'മിഡിയോക്കറും.'

കേരളത്തിൽ ഉൽകണ്ഠയുടെ നിഴൽ

(110ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച)

ഇവിടെ... അച്ഛനും മൂന്ന് പെൺമക്കളും ഹസാവിയിലെ ഫ്ളാറ്റിൽ തനിച്ചു ചുടേറിയപ്പോഴാണ് ആനി ഹില്ലാരിയുടേ കൈക്കുഞ്ഞും നാട്ടിലേക്ക് വിമാനം കയറിയത് വളരെ ചുരുങ്ങിയ അവധിക്കാലത്തിനായി. പക്ഷേ ആഗസ്റ്റ് മൂന്നാം തീയതിയിലെ പത്രം കണ്ട് ആനി ഹില്ലാരി അന്തഃവിട്ടുപോയി. കൊല്ലം, കാവനാട് ഹിൽക്രൈസ്റ്റിൽ കഴിയുന്ന ആനി ഹില്ലാരി കുവൈറ്റിലെ "ഹസാവി"ലെ ഫ്ളാറ്റിൽ കഴിയുന്ന ഭർത്താവിനെയും പെൺമക്കളെയുമൊർത്ത് വേദനിക്കുന്നു...

കുവൈറ്റിലെ പ്രശസ്തമായ കാർമ്മാൾ സ്കൂളിൽ പതിനഞ്ച് വർഷമായി അദ്ധ്യാപികയാണ് ആനി ഹില്ലാരി. പൂർണ്ണമായും കുവൈറ്റിൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കിയിരിക്കുന്ന അനിയുടെ ഭർത്താവ് റെയ്മണ്ട് ഹില്ലാരി. ഹാലുകോ കുവൈറ്റ് എന്ന കമേഴ്സിയൽ സ്ഥാപനത്തിൽ ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ്. ഈ കുടുംബത്തിന് നഷ്ടമാകുന്നത് ഒരു ജീവിതത്തിലെ സമ്പാദ്യമാണ്.

തിരിച്ചുവരുന്നവരെ നാം എങ്ങനെ പുനരധിവസിപ്പിക്കും എന്നതാണ് പ്രധാന പ്രശ്നം: കുവൈറ്റ് മലയാളികളുടെ സംഘടനകളുടെ ഐക്യവേദിയായ യൂണൈറ്റഡ് മലയാളി അസോസിയേഷൻ ചെയർമാൻ ശക്തികുഞ്ഞുറവില്യംസ് പറയുന്നു.

"ഏതാണ്ട് എട്ടുകൊല്ലത്തോളമായി കുവൈറ്റിലെ തൊഴിലുകൾ ഭദ്രമായിട്ട്, കാരണം കുവൈറ്റിലെ സൂക്കൽ മനാക്ക് എന്ന കൃപ്രസിദ്ധമായ ഊഹക്കച്ചവടത്തിൽ കുവൈറ്റിന്റെ സാമ്പത്തികനിലയാകെ താരുമാറായിരുന്നു. എട്ടുകൊല്ലത്തിന് മുമ്പ്

തൊഴിലാളികൾക്ക് മാസങ്ങളോളം ശമ്പളം ലഭിക്കാത്ത ഒരു സാഹചര്യം ഉണ്ടായി. അന്ന് ഒരുപാട് പേർ ഇവിടം വിട്ടുപോകുകയുണ്ടായി. അങ്ങനെയാണ് ഗൾഫ് മലയാളികളുടെ പുനരധിവാസം എന്ന ചിന്ത ഉയർന്നുവന്നത്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

"തിരിച്ചുവരുന്നവരെക്കുറിച്ച് തീരുമാനം എടുക്കേണ്ടത് ഇവിടത്തെ സർക്കാരാണ്. മുഖ്യമന്ത്രി നയനാർ അവിടെ വന്നപ്പോൾ തൊഴിലാളികൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായിത്താമസിക്കുന്ന ചേരിപ്രദേശങ്ങൾ ഞങ്ങൾ നേരിട്ട് കാട്ടിക്കൊടുത്തതുമാണ്." അദ്ദേഹം ചൂട്ടിക്കാട്ടി.

കൈവിട്ടുപോയ അവസരം

(110ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച)

വ്യവസായം നടത്താൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവരായിരിക്കും. എന്നാൽ, ഗൾഫിൽനിന്നു മടങ്ങിവരുന്നവരിൽ നാല്പതു ശതമാനംപേരും തീരെ സൗകര്യമില്ലാത്തവരാണ്. താല്ക്കാലിക ജോലികളിലേർപ്പെട്ട് കാലാവധി കഴിഞ്ഞെത്തുന്നവരും കാലാവധി തീരുമ്പോഴേ തിരിച്ചയത്ക്കപ്പെടുന്നവരുമൊക്കെയായ തൊഴിലാളികളും അവരിൽപ്പെടും. ഗൾഫിൽ പെയിന്ററും പോലുള്ള സെമി-സ്കിൽഡ് പണികളിലേർപ്പെട്ടിരുന്ന അവർ നാട്ടിലെത്തുമ്പോൾ പണി കിട്ടാത്തതിനാൽ പഴയ കുലിവേലക്കാരും മീൻപിടിത്തക്കാരുമൊക്കെയായി മാറുന്നു. ഇവർക്കായി എന്തെങ്കിലും ഗവൺമെന്റ് പദ്ധതി ഉണ്ടോ എന്നതാണ് പ്രശ്നം. ഇവർക്കുവേണ്ടി പ്രത്യേകമായി പദ്ധതിയൊന്നും ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ല എന്നതാണ് സത്യം. ഗൾഫ് റിട്ടേണികളുടെ സംഘടനകളിലൊന്നും തന്നെ ഇവർ അംഗങ്ങളല്ല. ഇവരെ ശ്രദ്ധിക്കാൻ ആരുമില്ല. 750 കോടി രൂപ കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽനിന്നു കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാം. പക്ഷേ, അതുകൊണ്ടുമാത്രം സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റിന് ചെയ്യാനുള്ള ബാ

ധ്യത തീരുന്നില്ല. ഗൾഫ് നാടുകളിലേക്ക് പോയി ജോലിചെയ്ത് തിരികെ വന്ന് ഇവിടെ ജോലിയില്ലാതാകുന്നവരുടെ മുഴുവൻ ചുമതലയും ഗവൺമെന്റ് ഏറ്റെടുക്കണം. കാശുമായി വരുന്നവരുടെ മാത്രം പിറകെ നടന്ന് ആ കാശിങ്ങുതാ എന്നു പറയാതെ ഗവൺമെന്റ് ഗൾഫ് മലയാളികളെ തക്കസമയത്ത് സഹായിക്കാൻകൂടി തയ്യാറാവണം. ഗൾഫിലെത്തുന്ന മലയാളികളുടെ വിഷമതകൾ ഏറ്റെടുത്ത് എംബസിയിൽ ആരും തിരിഞ്ഞു നോക്കില്ല. തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ ഗവൺമെന്റിനെ അറിയിക്കുന്നില്ല. ഗവൺമെന്റ് അറിയാനുമില്ല. ഗൾഫിൽവെച്ച് നേടിയ അവരുടെ തൊഴിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യം അങ്ങനെ നമുക്ക് പ്രയോജനപ്പെടാതെ പോകുന്നു.

പദ്ധതികൾ നന്നല്ല, ഒട്ടേറെ വേണം. ആവശ്യമുള്ളത് എടുക്കത്തക്കവിധം റെഡി മെയ്ഡായി ഏറെ പദ്ധതികൾ ആവശ്യമുണ്ട്. 5000 രൂപ, 10,000 രൂപ, ഒരുലക്ഷം രൂപ, പത്തുലക്ഷം രൂപ എന്നിങ്ങനെ മുതൽമുടക്കുള്ള ചെറുകിട പദ്ധതികളുടെ ഒരു ഷെൽഫ് ഫെഡ് സ്കീംസ് വേണം. ചാവക്കാട്ട് എന്തുതരം വ്യവസായം തുടങ്ങാം, കടയ്ക്കാ വൃത്തി എന്തുതരമാവാം എന്നൊക്കെ അതാതു പ്രദേശത്തിനു യോജിച്ചവിധത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾ. ഐ എഫ് സിയും കെ എഫ് സിയും ഗവൺമെന്റും യോജിച്ച് ആ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം കൊടുക്കണം. സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കുള്ള ഉപദേശം നല്കണം. ഈ പദ്ധതികൾ നടപ്പാകാനുള്ള സാമ്പത്തികമായ ഏതുശീതകൾ ഉണ്ടാക്കി നിർത്തണം. കമ്പോള സംബന്ധമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വേണം. സാങ്കേതികരംഗത്ത് കാലോചിതമായ പരീക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടാവണം. ഇപ്പോഴത്തെ ഈ കുവൈറ്റ് സംഭവം ഉളവാക്കിയിരിക്കുന്ന ഷോക്ക് ഈ ദേശീയകളുള്ള ആത്മാർത്ഥതാചിന്തയ്ക്കും ശ്രമങ്ങൾക്കും പ്രേരണയായി കിട്ടി.